

Продюсер в Україні. Цю проблему вже порушував наш журнал (див. «Кіно-Театр», №6, 2003). Помітних зрушень у розвитку продюсування в Україні ще мало. Але вже маємо ентузіастів справи, які забезпечують виробництво фільмів. У документальному кіно це Світлана Степаненко, директор студії «Кінематографіст», Світлана Зінов'єва («Інспірейшн-фільм»). Непоправної втрати зазнала студія «Контакт», яку очолювала Лариса Роднянська, що передчасно пішла від нас. В ігровому кіно продюсерами стали режисери Роман Балаян (студія «Ілюзіон-фільм»), Олесь Янчук (студія «Олесь»), працюють Арам Геворкян (громадська організація «Західно-Європейський інститут»), Микола Княжицький («Медіа-Дім») та інші. Сьогодні надаємо слово тим, хто зовсім недавно заявили про себе цікавими роботами.

■ Микола Княжицький.

- Кадр з фільму «Кровні узи».
Режисер Олег Гаренчар.
Співпродюсер Микола Княжицький.
США — Україна — Словаччина.

«Кіно може відродитися, якщо дати йому європейську грантову систему. Це дало б поштовх для інвесторів. Кіно в Україні буде розвиватися, тому що розвивається кінопрокат, вже модернізовано більше сотні кінотеатрів, будуються нові. Чи не станеться так, що російським кінематографістам диктуватимуть, що знімати, телеканали? Це небезпека, тому що телеканали ганяються за рейтингами. А каса не суддя», — так поставив питання на «круглому столі» «Стан і тенденції розвитку продюсування аудіовізуальної продукції в Росії» 1 серпня 2004р. в Ялті Микола Княжицький. Йому відповів російський продюсер Сергій Сельянов: «Відмовлятися від одного з інструментів не варто, а потрібно його відточувати. В Росії гроші на кіно дає держава — 70 мільйонів у рік. Телепоказ шкодить будь-якій картині. В кіно час тече по-іншому, актор дихає по-іншому. Відома практика, коли з фільму роблять телесеріал. Але телеканали теж різні. В Росії два найбільших телемагнати — Костянтин Ернст і Олександр Роднянський. Думавши про телевізійне майбутнє фільму, вони підтримують кіно».

Як бачимо, у двох продюсерів — різний підхід до справи. І хоча М.Княжицький щойно стартував як кінопродюсер, його орієнтування на європейську практику, ділові контакти з кінематографістами різних країн дають підстави сподіватись, що шлях він обрав правильний і що діяльність його буде плідною. У добрих перспективах продюсера-дебютанта переконував не тільки успішний показ фільму «Кровні узи», де він був співпродюсером, а й манера триматися, професійно вести дискусію, спокійна впевненість у собі.

Після засідання «круглого столу» і показу для широкої публіки фільму «Кровні узи» (режисер Олег Гаренчар, США — Україна — Словаччина) Микола Княжицький, відомий в Україні більше як один з телевізійних діячів, погодився розповісти про свою роботу в кіно.

Микола Княжицький: ПОШТОВХ ДЛЯ ІНВЕСТОРІВ

Бесіду вела Лариса Брюховецька

— Пане Миколо, ви зайнялись кіно. Але в Україні давно вже триває зворотний процес, усі, хто міг, з кіно втекли на телебачення, адже там сьогодні акумулюються гроші. Яка у вас була мотивація?

— Я втік з політичної журналістики, а не з телебачення. Мене цікавить не тільки кіно, а медіа загалом. Свого часу я створював УНІАН, «Інтерньюз», де з 1992 по 1997 роки діяв Центр творчого телебачення й випускалися фільми.

— Ви орієнтуєтесь на серйозне кіно. Чим вас привабив сценарій «Кровні узи», який написали Олег Гаренчар і Одрей Шулай?

— Я прихильник кіно різних жанрів. В цьому випадку Олег Гаренчар, мій друг, дуже хотів поставити цей фільм. Наступний фільм ми будемо знімати в Україні, кошти для якого плануємо заробити на прокаті фільму «Кровні узи». Перспектива непогана, принаймні після показу його на Міжнародному кінофестивалі в Москві мені запропонувала зайнятися прокатом фірма, яка перед цим працювала з «Поверненням» А.Звягінцева.

В моїх планах — вчити молодих режисерів. Сьогодні в Ук-

раїні це серйозна проблема, адже молоді змушені їхати в Росію. Українське кіно мають робити молоді люди. Сьогодні точилась розмова довкола продюсування фільмів в Росії. Там уже є імена, але те, що там бурхливо розвивається кіно, не заслуга продюсерів, справа не в продюсерській системі. В росіян є державне самоусвідомлення нації. А в Україні далеко не кожен громадянин скаже, що таке Україна. В нас немає національної свідомості. Українці не навчилися розуміти, що вони різні: галичани — одні, жителі Донбасу — інші. Об'єднати їх може тільки ринок у кіно. Тому потрібно сприяти розвитку приватної ініціативи, продумати систему фінансування. Я не вважаю, що фінансування повинно йти

на студію ім. Довженка. Не можна знімати фільми тільки на державні гроші, але треба поєднувати зусилля держави та приватних зацікавлених осіб. Якщо ж Міністерство культури повинно давати гроші продюсерам, то це не є продюсерська система. Чи цікавлять мене державні гроші? Будь-які гроші цікавлять. На наш фільм, дія якого відбувається в Словаччині, половину грошей дало Міністерство культури Словаччини. Якби відгукнулось Міністерство культури України, то герой фільму був би українцем і приїхав в Україну, адже сюжет фільму універсальний, проблема національної ідентифікації людини є в будь-якій країні. От сюжет мого наступного фільму – історичної драми – пов'язаний з Україною. Дія відбувається в Австрії, зніматиметься він у Львові, але виробнича приналежність фільму вирішиться залежно від того, з яким копродюсером я працюватиму.

— Ви сказали, що є прихильником усіх жанрів. А чи не могли б конкретніше окреслити свої уподобання в кіно?

— Мені подобаються фільми «Амелі», «Вісім жінок», «Клуб Коттон», тобто фільми, де є історія. Люблю якісне глядацьке

кіно. Є фільми, які дивляться в минуле, я вважаю, що треба дивитися вперед. Саме тому мені сподобався фільм «Мій брат Франкенштейн».

— Що таке ваш «Media-Dim»?

— Ми заснували цю структуру разом із Міхаєм Бронятовським 2002 року. Сфера діяльності досить широка – PR, юриспруденція, виробництво фільмів, реклама тощо. Займаємося тим, що стосується контактів між людьми. Маємо клієнтів. Це бізнес – те, що заробляємо, вкладаємо в кіно або телебачення, або рекламу. Залучаємо інвесторів. Сьогодні триває робота над спорудженням 26 кінотеатрів в Україні. В Україні близько 50 мільйонів населення (в Росії – 120). Кінопрокат не прив'язується до ринку, його потреби обчислюються від кількості населення. Питання в тому, чи віддали ми ринок фільмів, чи залишили для свого виробника. Для того, щоб тримати ринок, потрібна державна воля, якої поки що немає. Мають бути спеціальні заклади, яких поки що також немає. В Україні проблема зі сценаристами, поки що нікого не зацікавили до написання.

Серпень, 2004.

Арам Геворкян:

«МИ ПУСТИЛИ ЇХНІ ФІЛЬМИ ДО СЕБЕ, ХОЧА НАС ПРО ЦЕ НІХТО НЕ ПИТАВ»

Бесіду вела Лариса Брюховецька

— Діяльність громадської організації «Західно-Європейський інститут», яку ви очолюєте, стала фактом нашого кіно. Хотілося б почути про її концепцію з ваших уст.

— Спершу концепція задумувалася як навчальна програма у різних галузях без обмежень. Наприклад, якщо сьогодні на ринку є потреба навчати кінооператорів, ми їх і готуємо. А завтра є потреба у навчанні програмувальників, ми знаходимо людей, які хочуть вчитися, і тих, що навчають, тобто забезпечуємо конект. Ця ідея згодом була адаптована під кіно.

— А кому належала ідея?

— Олені Тарасенко та її друзі. Вони запропонували ідею, а я був базою із засобами та можливостями, і ми об'єдналися. Але так вийшло, що з кіностудії імені Олександра Довженка звернулися до нас десь 20 режисерів, серед них Роман Балаян, Олександр Денисенко, і сказали, що хочуть разом лобювати у Міністерстві культури свої інтереси, хочуть мати свого продюсера. І хоча після закінчення інституту в кіно не працював, я погодився цим зайнятися. Відзначу, що серед тих 20-ти не було Саніна. Це суттєво, бо з них не залишилося нікого. Мені сказали, що Санін ворогує з ними. Коли нікого вже не залишилось, я спитав у Саніна: «Ти що, з ними ворогуєш?», він відповів: «Ні». Я запропонував йому працювати разом. Коли ми зрозуміли, що є готова неприбуткова організація, неплатник ПДВ, і можна розв'язати проблему оподаткування, ми внесли корективи до статуту, де зазначили,

■ Продюсер Арам Геворкян.

що займаємося сферою кіновиробництва, безпосередньо держзамовленням. Тобто ми є комутаторами між державою і режисерами.

— Розкажіть, будь ласка, про структуру «Західно-Європейського інституту».

— Ми почали працювати. У мене є ресурс – ще кілька приватних підприємств, що надають послуги у сфері кінопросування. Моя компанія «GAL» займалася театральним прокатом, виробництвом вистав, привозила вистави з Москви, займалася концертами, рекламою. Тобто забезпечує все, що необхідно клієнту. Це зручно: коли немає чим платити, я використовую свої ресурси. Є економічна вигода: коли ми подали остаточний ліміт по «Мамаю», що буксував на кіностудії імені Довженка, то сума вийшла мізерною. І в Ганни Павлівни Чміль, яка хотіла, щоб цей фільм вийшов, уже була підстава, оскільки ми – громадська організація.

— Тобто можна сказати, що ви стали кінопродюсером завдяки фільму «Мамай»?

— Абсолютно вірно, це був перший поштовх. Якби таких технологічних режисерів, як Олесь Санін, було із десять в Україні, це було б добре. Санін дуже професійний. Так, у нього є свої недоліки, він час від часу може зламатися на монтажі, але він виходить на майданчик і ніколи там не загубиться. Як-